

2330 Dunaharaszti, Dózsa György út 12/b.

A Dunaharaszti Városi Könyvtár 2021. évi munkaterve

székhelye: 2330 Dunaharaszti, Dózsa Gy. út 12/b.

intézményvezető: Tóth Marianna

2021. február 01.

1. Vezetői összefoglaló

Alapvető átalakulásokon megy éppen keresztül a magyar közgyűjteményi világ. A sikereik csúcspontján a legnagyobb könyvtárakat is gyakorlatilag nullázta a koronavírus-járvány, de a lehetőségekhez mérten az intézmények tartják magukat.

Aktívan tervezünk 2021-re, bízunk a tavaszi, nyári újrainvitásokban, és az elmaradt programok kezét sem akarják elengedni. Furcsa év volt 2020, nyilvánvaló okok miatt. A legtöbben több időt töltöttek otthon. Valaki számára ez azt jelentette, hogy leült a kanapéra tévét nézni, vagy új dolgokat tanult az online oktatás platformjai segítségével. Mások számára viszont lehetőség volt arra, hogy többet olvassanak. Kérdezzük, hogy hogyan változtatta meg a koronavírus az olvasási szokásainkat? Melyik országban olvastak a legtöbbet 2020-ban? (Indiában) Milyen könyveket olvastak leginkább? (romantikus) A Global English Editing megválaszolta ezeket a kérdéseket, miközben minden szemszögből megvizsgálta 2020 olvasási szokásait – és arra az eredményre jutott, hogy a világ lakosságának 35%-a többet olvas a koronavírus miatt. Érdekes, hogy még mindig a hagyományos kötet a népszerűbb és nem az e-book. Többek között megtudhatjuk azt is, hogy Magyarország a 9. legtöbbet olvasó ország. Ez nem is olyan rossz helyezés. Erre már tervezhetünk és azt is várhatjuk, hogy még jobb eredmény is születhet! Ebbe, mi a könyvtárak is beleszólhatunk a megfelelő stratégiával.

1. Stratégiai célok

A válság rendkívül nagymértékben sújtotta a könyvtárvilágot, ám a kezelésben volt egy meghatározó közös, könyvtárakon átívelő pont. Méghozzá a gyűjtemények egyes részének online térbe helyezése. Amire - ha így folytatódik -, nemsokára már állandósult kísérő "programként" hivatkozhatunk majd. Ezek mellett pedig számos, az oktatásban is használható tartalmat lehet találni intézményünk oldalain. Ez egy új dimenzió: mert már nem kell alkalmazkodni a tér és idő szorításához. Az információhoz való hozzájutás akadálymentesített. Dokumentumkeresőnkben az érdeklődők tájékozódhatnak mindarról, amely a Dunaharaszti Városi Könyvtárban a rendelkezésre áll; amennyiben ez nem kielégítő a számára, úgy az ODR-rendszeren rajtunk keresztül a rendelkezésére áll.

Most már a könyvtár egyszerre jelenti a fizikai épületet, a szellemi közeget és a befogadó teret, miközben a mindenkori technológiáknak köszönhetően, tértől és időtől független intézményrendszerként működik: a könyvtárak sokasága (nemzeti, szak, felsőoktatási, megyei, városi, községi) Magyarország legnagyobb kulturális intézményrendszere. Online tájékoztatás, virtuális könyvespolc immár a jelen, a 2021-es év alapkövetelményévé lépett elő minden könyvtártípusban.

A koronavírus-világjárvány tapasztalatiból kiindulva számításba vesszük az esetleges tartósabb karantént, így eleve párhuzamosan tervezünk online és offline. Az internetes tárlatok-gyűjtemények ilyen mértékű térhódítása - bár eddig is voltak ilyenek - arra enged következtetni, hogy a koronavírus-járvány következtében már-már strukturális könyvtárlátogatás-változás fog végbemenni a szektoron. Ami örökre megváltoztathatja az emberek könyvtárakhoz fűződő viszonyát. Ez nagyon fontos hipotézis. Könyvtárunk folyamatosan megújulva várja felhasználóit akár személyesen, akár a virtuális térben, őrzi és gondozza a múlt és a jelen

örökségét, mert az információközvetítés több ezer évre tekint vissza. Ezért vagyunk mindig versenyképesek.

2. Szervezet

A koronavírus-járvány-időszak okozta kényszerűség hozta magával, hogy a könyvtár dolgozói nem csak az eddigi munkákat folytatták, de teljesen újakba is belekezdtek. Tavaly november közepén az online kölcsönzést is szüneteltetve – ismét, másodszor is - bezárt a Dunaharaszti Városi Könyvtár. Ami eddig gyengeség volt, most az erősségünké vált. Gyengeség volt az, hogy - bár nem voltunk felkészülve, így eszközeink sem voltak igazán - szembe kellett nézni a világjárvány újabb hullámával. A felkészültségünkben pedig nyereség: sokkal magabiztosabbak lettünk, megnyugodtunk, hogy nem kerülünk bajba a „bezárt életre” kényszerülve sem. Erősséggé váltak az új készségek - amelyeket alkalmazkodva az új helyzethez - kifejlesztettünk, és a hasznunkra válnak. Sok eszközt, a dolgok egymás közötti megosztását pedig meg fogjuk tartani, a normális kerékvágásban való működésben is. Az egyik legfontosabb szakmai és személyes tudásnak most az alkalmazkodás, és az asszertív viselkedés képességét tartom. Jónak tartom az ötletek, tapasztalatok terv formában való rögzítését is. Így, egy hasonló élethelyzetben, már nem kell aggodalommal kezdeni egy helyzetet. „Szervezetünk megizmosodott”, felkészültek a dolgozók az alkalmazkodásra.

A rossz szervezethez főbb jellemzői – a menedzsment állítja - , a munkavállalói elégedetlenség és a bátortalan vezetés. E problémák kialakulásának legfőbb oka a megfelelő kommunikáció hiánya. E kerékkötők felismerése a megoldáshoz vezető első lépcsőfok. A diszfunkcionális könyvtár elmélete szerint a működés lényege a tudás, a kompetencia és a stratégia folytonossága, a fent említett csapdák és szakadékok pedig azok a tényezők, ahol a folytonosság megszakad, és ezáltal a könyvtár működésképtelenné válik. A csapda egy szervezetben akkor fordul elő, amikor az túlságosan ragaszkodik intézményi folyamataihoz, rutinjaihoz, beidegződéseikhez, és képtelen változtatni, megfelelni a kihívásoknak, elnyomva az innovációt ("korábban jó volt, most is jó" mentalitás). A szakadék a szervezet jelenlegi és az elképzelt jövőbeni állapota közti különbséget jelképezi. A csapda-szakadék együttese a könyvtárak belső fejlődését akadályozó tényezők állapotjelzője. Ha a könyvtár csapdába esik, óhatatlanul szakadékok képződnek az intézmény tudását, kompetenciáját és a stratégiáját érintő területeken, amely szakadékok folyamatosan tovább szélesednek, ha nem szentelnek figyelmet a felmerülő problémák megoldásának. A csapdák és szakadékok megszüntetése érdekében a először fel kell ismernünk ezen akadályok létezését és negatív hatásait. A problémák azonosítását követően segítségül hívhatjuk a tudásmenedzsment (knowledge management), a szervezetfejlesztés (organizational development), szervezeti tanulás (organizational learning) és szervezeti viselkedés (organizational behavior) területeiről átvett elméleteket és gyakorlatokat. Ezek az irányzatok mind-mind a tudás, a kompetencia és a stratégia sokoldalú kérdéskörét vizsgálják, a diszfunkcionális könyvtár problémájának komplex kezelésére, ezért egymást kiegészítve, multidiszciplináris megközelítéssel alkalmazhatók. Rendszeres munkaértekezleteken időt szánunk az őszinte kommunikációra.

Ugyan a személyes szakmai találkozókra kevésbé volt lehetőség, ennek ellenére viszont a pandémia kezelése, az ökológiai problémák és az aktívabb digitális jelenlét kihívásai miatt még inkább előtérbe került a szakmai kapcsolatok és az intézményi együttműködés fontossága. A fenti csapdák-szakadékok veszélyének és megszüntetésének megoldása gyakori

levélváltásokkal, őszinte párbeszéddel és a tapasztalatok közös megosztásával történt – nem mindig egyértelműen jó eredménnyel. Nem könnyű kommunikálni a problémákat. A nehéz időszakot mindenki másképpen tudja megélni és feldolgozni. Ebben az ambivalens helyzetben, pszichés terhelés alatt a tolerancia, és egymás tisztelete, a problémák kommunikálása a legfőbb támasz.

3. Infrastruktúra

- a. Fizikai terek állapotának változása: A könyvtár épülete önkormányzati tulajdon, aki partnerünk abban, hogy a használók szempontjait szem előtt tartó szervezetet/szerkezetet tartson fenn, amely már 22 éves, de még mindig látványilag egy szép építmény. A fenntartó célja az, hogy hosszú távon biztosítsa intézményünk korszerű működését. Ezért 2021-re azt terveztük közösen a fenntartóval, hogy a meghibásodott nyílászárókat a tetőtérben új, hőszigetelt, alsókaros ablakokra cseréljük. Energetikai korszerűsítést tervezünk az elkövetkező években. Szigetelnék a tetőt, megújítva a világítást, cserélni szükséges az összes nyílászárót – ezt már 2021-ben elkezdjük -, napelemeket telepítenének. Fontos a könyvtárépület külső felújítása, karbantartása és belső festése is. Ez lenne a következő lépés. 1998-es átadása óta nem volt ilyen munka az intézményben. A majdani beruházás nemcsak a kivitelezőnek ad sok feladatot: a könyvtár dolgozóinak is. Ugyanis az emeleti teret teljesen ki kell majd üríteni: mintegy tízezer könyvet szállítunk majd le a földszinti rendezvényterembe, a bútort pedig a földszintre és az udvarra helyezük majd át terveink szerint.
- b. IKT eszközpark állapotának változása: Az információs és kommunikációs technológia növekedésével szeretnénk számolni 2021-ben, hogy a járványügy miatt megváltozott igényeknek megfeleljünk, hogy segítsük a digitális írásbeliség fejlesztését, amelyre a bezárt helyzet miatt új perspektíván keresztül tekinthettünk. Egy új számítógépet és egy új monitort szeretnénk beszerezni, valamint szükségessé vált több szünetmentes tápegység cseréje. Terveink között szerepel még az elromlott kamerarendszer megfelelőre lecserélése.

4. Gyűjteményi információk

Helyben elérhető szolgáltatások:

A Dunaharaszti Városi Könyvtár tartós állományba vett dokumentumainak összessége könyvtári állományunk. Időleges megőrzésre beszerzett állományunk azok a dokumentumok, amelyeket átmeneti időtartamra szerzünk be (3 évnél rövidebben: ezek a folyóiratok, újságok, magazinok, időszaki kiadványok= periodikum) amelyek aktualitása időben korlátozott. Minden dokumentumot egyedi nyilvántartásban őrzünk, amely tartalmazza a dokumentumok egyedi azonosításához szükséges adatokat. Minden könyvtári egység szerepel a Szikla 21 Integrált Könyvtári Rendszerben, amely egyúttal helyben és távolról is elérhető OPAC is. Tehát minden

könyvtári egység teljeskörűen rögzítve van a számítógépes adatbázisban, amelynek segítségével a legkorszerűbb, nemzetközi színvonalú és jogharmonizációval egységesítetten visszakereshető és kölcsönözhető is.

A könyvtári állományunk teljes körű ellenőrzését kezdtük el 2020-ban a pandémia miatti bezárásakor, hiszen ez kötelező feladat a még hatályos 3/1975.(VIII.17.) KM-PM együttes rendelet szerint. 2021 első negyedében tervezzük a végső jegyzőkönyv elkészítését. Ezzel lehetővé válik egy új, és korszerű gyűjtemény további zökkenőmentes gyarapítása.

Szolgáltatásaink a járvány miatt meglehetősen korlátozottak voltak 2020-ban. Olvasóinkkal sem mindig találkozhattunk személyesen, ezért is vezettük be újra a „házhoz menő kölcsönzést” - időseknek. Ezt biztosan megtartjuk, mert kitűnő kapcsolattartási eszköz, ami nem mellesleg növeli a népszerűségünket is. A biztonságos kölcsönzés kötelező lett és a fertőtlenítés vagy az ideiglenes karanténozás szokását érdemes lehet a pandémia után is megtartani.

12+ gyűjteményünk népszerű a diákok körében, mert a kamaszok igénylik a számukra elkülönített kölcsönözhető-könyv-kiállítást - tovább fejleszthetjük – ez az egyik legfőbb prioritás a 2021-es munkánkban. Keressük a „legmenőbb irodalmat”, mert bízunk abban, hogy e választékunkkal minél több pedagógust is megnyerhetünk „ügyünknek”- a lényeg az olvasás megszerettetése. Az általános műveltség pedig majd ebből következik. Különösen a pedagógusok felé szeretnénk a kapcsolatépítést, mert – kevés kivétellel – ebben a közös problémában nem támaszkodnak a könyvtáros szakemberek tapasztalatára. A tanárok az olvasmányokból a diák fejlődését, érdeklődését és céljait is megismerhetik. Az iskolai feladatok viszont sokszor nem alkalmasak erre. Az olvasónaplók, szövegértési tesztek, performatív olvasási tevékenységek inkább szövegcentrikusak, nem az olvasóra koncentrálnak. Nehezen látható, hogyan lesz valaki ettől jobb olvasó, vagy legalább olyan, aki szeret olvasni. *Reflektálás – akció – ajánlás* – ez a három kulcsszó. Ha a diák kortársat olvas, akkor lesz kedve arra, hogy próbálkozzon válaszolni a három kulcsszóra, mert érintve érzi magát, megtalálja önazonosságát a mai sztoriban.

Módszertanunk:

A tanárok több esetben inkább csak azt akarják ellenőrizni, hogy a diákok valóban olvasnak. Közben elveszik a személyes teljesítmény. Úgy lehet biztosítani a kettőt egyszerre, hogy először is meg kell vizsgálni, hogyan definiáljuk, modellezzük, tanítjuk és bátorítjuk a diákokat az olvasmányokra való reflektálásra. Javasoljuk autobiográfia készítését idővonal vagy esszé formájában. Leírhatják hogyan hatott a könyv az érzéseikre. Melyik rész szomorította el őket vagy melyik ötlet nem tetszett nekik a könyvben? Hogyan változtak a gondolataik a könyvvel, a karakterekkel, a fejezetekkel kapcsolatban? Az olvasmányok cselekvésre is készítetnek. Rákeresünk az interneten, még több könyvet és cikket keresünk abban a témában. Akár a viselkedésünket is megváltoztatják, dolgozni akarunk a felvetett problémák megoldásán. A tanárok segíthetnek az információkutatás és kiértékelés készségének fejlesztésében. A könyvajánló írása az egyik legszemélyesebb módja a könyvre adható reakciónak. Főleg, ha ismerjük azt, akinek az ajánló szól; megszűrjük az ajánlást a személy érdeklődése, vágyai és korábbi olvasmányélményei alapján. Biztosítható egy rendszeres időszáv az olvasmányok megbeszélésre. A diákok összeállíthatnak könyvlistákat az alsóbb osztályosoknak. A tanár segíthet olyan közösségek kialakításában, akiknek azonos az

érdeklődési köre. Nem azt kell tesztelni, hogy a diákok olvasnak-e, hanem lehetőséget teremteni az olvasmányok megvitatására, és az olvasás élvezetére.

A rendszeres irodalomfogyasztás pedig pont arra "képez", hogy megtanuljunk a kérdésekre nem szabványos válaszokat adni. Éppen ezért a kritikus gondolkodáshoz is a könyveken keresztül vezet a legrövidebb út. Pontosabban a fókuszált olvasás segít abban, hogy kreatívabban és kritikusabban gondolkodjunk. A digitális tartalmak befogadásakor általában rövid idő alatt rengeteg adatot kell feldolgoznunk, erre az ismeretszerzésre a skimming, vagy átfutó olvasás jellemző: ilyenkor az ember egyes kulcsszavakra vadászva csak átszalad a szövegen, ez a befogadási mód pedig nem teszi lehetővé a komplex információ vagy cselekmény feltárását. A fókuszált könyvolvasás képes karbantartani a lassabb, nagyobb koncentrációt igénylő befogadás képességét. Ha ezt hagyjuk elsorvadni, az többek között a kritikai gondolkodás rovására megy, ennek pedig a „fake news”-korában óriási jelentősége van. A rendszeres szépirodalom-fogyasztók tehát empatikusabbak, kreatívabban és kritikusabban dolgozzák fel az információkat, mint a kevesebbet vagy egyáltalán nem olvasó társaik. Olyan emberek ők, akikre üzletet is érdemes alapozni - a szolgáltató szektorban pedig egyenesen ők a hr-esek álmai. Ráadásul azt is tudjuk róluk, hányan vannak, és hogyan lehet őket elérni, mert könyvtárba járnak!

A gyermekkönyvtár családi hangulatú, igazi közösségi térére vált az elmúlt években. Egyre csak színesedett, különböző terei pedig újabb funkciót kaptak az elmúlt időszakban. Ezeknek a funkcióknak a kialakítását továbbra is preferáljuk, mert a kisebbek szinte várják az újdonságokat – „meglepi” – hangoztatják is. Így van ez a könyvtári kiállításokkal is: mert Mini Galériánk a gyerekkönyvtáron keresztül vezet.

A Kicsik Birodalma a Dühöngő-foglalkozásban várja „beszoktatni” a legkisebbeket, ahová szüleikkel már az egészen kicsi, néhány hónapos gyerekek is jöhetnek leporellókat, képes-, mondókáskönyveket nézegetni-hallgatni. Az olvasás értékeinek népszerűsítésére 2021-ben családi programokat, gyermekfoglalkozásokat, rajzolást, mesemondó versenyeket és kreatív foglalkozásokat szervezünk. Olyan értéket is közvetítünk továbbiakban is a mese által, ami szintén fontos és nélkülözhetetlen tulajdonsága lenne a ma emberének. Mégpedig azt, hogy mindenféle színes, szagos, villódzó, gyorsan váltakozó ingerek nélkül is el tudjon merülni egy olyan világban, mely pusztán szavak hangsúlyozásával érzékeltethető. Ez egy olyan képesség, ami az olvasás megszeretéséhez is szükséges. Amit hallunk vagy olvasunk, az megjelenik a lelki szemeink előtt, képesek vagyunk látni a hallottakat, olvasottakat.

Amikor olvasunk, valóságos kis tűzijáték indul be a fejünkben. Lehet, hogy kívülről nézve nyugodtak és összeszedettek az olvasók, miközben nézik a szöveget, a fejükben sziporka-fantázia van. Honnan tudjuk mindezt? Az elmúlt néhány évtizedben az agykutatók hatalmas áttörést értek el annak megértésében, hogy hogyan működik az agy. (Többek között Freund Tamás agykutató bizonyította mindezt.) Ehhez MRI és PET szkennerek segítségével valós időben figyelték meg az agyműködést. Mikor az embereket felteszik ezekre a gépekre, az olvasás, a hangos felolvasás vagy a matematikai feladatok megoldása az agy bizonyos területein jelennek meg. Az agy különböző területei egyszerre aktiválódtak, mikor a szöveget, a hangokat feldolgozták. Az agyunk mindezt a másodperc törtrésze alatt végzi el: a hang észlelése és aközött, hogy a szemünk átfogja a szöveget, vagy a fülünk a hallottakat. Az agykutatók látják, hogyan aktiválódnak az agy különböző területei, mikor egy időben dolgoznak fel különféle információkat bonyolult, egymással összefüggő és elképesztően gyors sorban. Erre a csodára hívjuk fel népszerűsítő fórumokon, médiákban az emberek figyelmét.

5. Szolgáltatások

Közösségi szolgáltatások

Zöldkönyvtár projektünkben az idén még nagyobb hangsúlyt fektetünk a környezettudatosság fontosságára, az energiatakarékos megoldások bemutatására és népszerűsítésére. Az érdeklődők szemléletformáló előadásokat hallhatnak majd a témában.

Helyismereti gyűjteményünk anyagából elkészült egy digitális gyűjtemény, és szeretnénk a leíró szövegeket is folyamatosan frissíteni és bővíteni. A helyismereti virtuális könyvespolcra is újabb művek fognak kerülni a 2021-es év folyamán: továbbra is helytörténeti művek digitalizálásával fogunk foglalkozni, így kihasználjuk a nem az olvasószolgálatra fordított, felszabaduló erőt és időt. Egyúttal jogtudatosan segítjük a kutatásokat. A tevékenységet úgy szerveztük-szervezzük meg, hogy a szerzői jogot semmiképpen ne sértsük. A Helytörténeti Gyűjtemény helyben kutatható dokumentumait így szkenneljük és feltöltjük a honlapunkra. A tervek között szerepel – külsős és alulról jövő kezdeményezésre - egy szellemi közösségi tér kialakítása: Honismereti klub néven. Szeretnénk arról tanúságot tenni, hogy bármelyik könyvtár fejlődhet a társadalmi igazságosság, a kapcsolatépítés, esélyegyenlőség megteremtése terén. Lehetőséget kell adni a város vezetésével, a közösséggel vagy az alkalmazottakkal való beszélgetésre, valamint arra, hogy megvitathassák a problémákat, és felszólalni, ha nem értünk valamit, ha nem értünk egyet. Lehetőséget kell teremteni a honismeret eszméjének az ápolására, mert honismeret nélkül nincs hazaszeretet. Olyan világban élünk, amelyben gyengék a gyökerek. Pedig identitásunk megőrzése, sőt megmaradásunk érdekében ez olyan misszió, amelyet komolyan kell venni, erkölcsi kötelességünk támogatni. Prioritás a helyi német anyanyelvű közösség hagyományainak további kutatása és megerősítése. Helytörténet-honismeret a hely, ahol élünk. A komplexitásra való törekvés is jellemzője – de a helyivé, a mienké alakítás, vagyis a lokalizálás is jellemző. A „honismereti mozgalom” alulról indult azzal kapcsolatban, hogy a helyi periodikumban, a Dunaharaszti Hírekben helyismereti rejtvényt jelentettünk meg folyamatosan. Az érdeklődőkkel elkezdődött egy kapcsolat és ebből elágazott ez a kezdeményezés egy-egy elkötelezett lokálpatrióta lelkes munkájával.

A közösségi alkotóterek – amelybe beletartozott a járvány előtti Dunaharaszti Városi Könyvtár is -, vagyis makerspace-ek fő funkciója az, hogy segítsenek a használóknak új ötleteket és technológiákat felfedezni és új készségeket elsajátítani. Az angolszász solverspace-nek, "megoldótérnek" nevezett elképzelés jelentheti a következő lépcsőfokot e könyvtári szerepkörben: a solverspace egyfajta ötlettérként válaszokat keresne különböző globális problémákra, és kísérletet tenne, például az ENSZ 17 fenntartható fejlődési céljának a megvalósítására. (Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai: a szegénység megszüntetése; az éhínség megszüntetése; egészség és jólét; minőségi oktatás; nemek közötti egyenlőség; tiszta víz és alapvető köztisztaság; megfizethető és tiszta energia; tisztességes munka és gazdasági növekedés; ipar, innováció és infrastruktúra; az egyenlőtlenségek csökkentése; fenntartható városok és közösségek; felelős fogyasztás és termelés; fellépés az éghajlatváltozás ellen; az óceánok és tengerek védelme; a szárazföldi ökoszisztémák védelme; béke, igazságosság és erős intézmények; tudatosság és partnerség a célok eléréseért.) Amire szükség van, az egy tenni akaró közösség, állandó hely biztosítása a közös munka számára, és a motiváló környezet megteremtése. A könyvtári "ötletterek" kialakításának lépései a következők:

1. A közösség tűzzön ki maga elé egy célt, amelynek megoldásában mindannyian hisznek!

2. Igyekezzünk olyan szereplőket megnyerni a solverspace-be való bekapcsolódásra, akik szaktudásukkal hozzájárulhatnak a cél eléréséhez!
3. Információgyűjtés a megoldandó problémáról. A közösség csoportosan dolgozza fel és vitassa meg a rendelkezésre álló szakirodalmat!
4. Stratégiaalkotás, valamint a konkrét alkotómunka időszaka.
5. A teljes folyamat során fontos, hogy katalogizáljuk és rögzítsük a megbeszéléseket, a keletkezett anyagokat és jelentéseket.
6. Az utolsó lépés az ötlet modelljének vagy prototípusának elkészítése.

Az olvasási nehézségekkel küszködő diákok számára 2021-ben is tervbe vettük a fejlesztő biblioterápia-foglalkozást. A gyerekekkel közös munka segítheti az önismeret fejlesztését, az empátia elmélyítését, az egészséges önértékelést, a tudatosságra törekvést, az önfogadást, a felelősségvállalást magunkért, az asszertivitást, az integritást. A résztvevőknek így önálló eszköztárat tudunk nyújtani, hatékonyan bevonva őket a választott szöveg együttes értelmezésébe. Mivel gyermekekről van szó, sohasem maradhat el az élményalapú művészetterápia alkalmazása – zenehallgatás, rajzolás – sem.

A Dühöngő és a Játékdélután szervezése az újrainyítás után realizálódik. A bizonytalan helyzet miatt nem kezdjük el megszervezni az Olvasótábort 2021-ben.

Bár a pandémia miatt nem fogadhatunk olvasókat a könyvtárban, a zárt ajtók mögött komoly tervek megvalósításán dolgoznak az intézmény munkatársai. - Ebben az évben szeretnénk népszerűsíteni és tovább bővíteni a szolgáltatásainkat. Az intézmény „digitális laborját és stúdióját” kevesen ismerik, ezeket szeretnénk közelebb hozni a könyvtár általános és középiskolás látogatóihoz tanórán kívüli könyvtári programokkal, ahol betekintést nyerhetnek olyan témakörbe, mint a médiaműveltség.

Online kapcsolat

A könyvtárhasználóknak az eszközök széles tárháza áll rendelkezésére a könyvtárakkal való virtuális kapcsolattartásra. A kapcsolati tényezők lényegi szerepet játszanak a kommunikációs forma kiválasztásában. Az olvasott könyvekre adott reakciók természetes kiterjesztése az olvasásnak. Lehet könyvajánlókat, blogbejegyzéseket, közösségi média posztokat írni, könyves listákat készíteni vagy workshopokat tartani. A legtöbb olvasó viszont nem teszi ezt meg. Pedig mindenki más motivációkkal, tudással és élményekkel kezd az olvasnivalóknak. Más céljaik vannak és más reakcióik. Igyekszünk bátorítani az olvasókat, hogy aktívabban vegyenek részt ebben. Tapasztalatunk az, hogy a résztvevők előnyben részesítik a kommunikáció személyes, informális módját, azt, amit biztonságosként érzlelnek és ami párbeszéd jellegű. - A szöveges üzenetek tekintetében fenntartásaik vannak a válaszadási idő bizonytalansága, a módszer túl személyesnek ítélt mivolta, valamint biztonsági aggodalmak miatt. Általában kevéssé használták az e-mailt a válaszadási idő és a formális jelleg okán, ugyanakkor nagyra értékelték a kapcsolattartó könyvtárosukkal való kommunikációban – a telefon - személyessége és a szakmai színvonal miatt, amit a könyvtáros szakértelme biztosít. Ugyancsak kedvelték a honlapon, facebookon, és a hírlevélben való tájékoztató információt. Ezeknek a preferenciáknak és okaiknak fontos a megértése, mivel az befolyásolhatja, milyen típusú referenzszolgáltatást válasszunk mi könyvtárosok. Emellett segít megállapítani, hogy a virtuális referenzszolgáltatások mennyire felelnek meg az aktuális használói igényeknek, illetve azonosítani, milyen irányban lehetne fejleszteni a szolgáltatást és a népszerűsítést 2021-ben.

6. Minőségirányítás – PR/marketing/kommunikáció/ megyei könyvtár

Belső pr-es - és hr-es - bölcsesség, hogy ha nem tájékoztatod munkatársaidat, akkor munkaidejüket találgatásra fogják fordítani. Némileg hasonló a helyzet tágabb környezetben is: a hivatalos közlemények leértékelődnek, mert - gyakran nem arról szólnak, ami a közösséget érdekli, sőt a vélhetően tudatos dezinformálás is előfordul, ezért a nem alaptalanul kíváncsiak alternatívákat kezdenek el kutatni. A helyes és igaz kommunikáció segít abban, hogy a véleménycsere minél demokratikusabb módon jelen legyen az intézmény – mind belső munkatársak, mind a külső használók, a fenntartó, a város közössége – a partnerek között, így elkerülhetők a tájékozatlanság, a félrevezető információk bizalomromboló, „szakadékpítő” kialakulása. Ezekre a tapasztalatokra tettünk szert a pandémia idején. Mindig nagy az igény az informálásra, de most a vészhelyzet idején életbevágóan fontos lett. 2021-ben is törekednünk kell a világos kommunikációra és a lehető legteljesebb informálásra. A munkahelyi értekezlet nem időrabló, hanem inkább őszinteségre bátorító, bizalomépítő tevékenység, amelyre szakítunk időt 2021-ben is. Egymás támogatását érezhetjük meg így.

A Hamvas Béla Megyei Könyvtár segítő szerepe még inkább fel fog értékelődni a tavaszi újrainvitással kapcsolatban. Eddig is több online értekezletet hívott össze Dr. Tóth Máté igazgató, és ez remélhetően folyamatos kapcsolattartás lesz a jövőben is, várjuk is. Fontos az időben érkező jogszabály-tájékoztatás/frissítés is. Ez kiszámíthatóvá teszi a szakma működését, mert magabiztosabbá formálja szakmai, munkaügyi kérdésekben a könyvtárat.

9. Partnerségi együttműködések

A virtuális programok, elektronikus anyagok, az előre összeállított elviteles csomagok és információs szolgáltatások lehetővé teszik, hogy használhassák a könyvtárat a COVID miatti lezárások során is, ám sok olvasó hiányolja a polcok közötti keresgélést. Most lehetőség nyílt a gyűjtemények felhasználóbarátibb elrendezésére is, mert a gyakori dokumentumkeresés az egyszerűség, és az olvasószempontú könyvtári rend felé terelt bennünket. Az idei évet arra szánjuk, hogy tudatosabban és az igényeket jobban megismerve próbáljunk működni. Éppen ezért várható, hogy az olvasóinkat e-mailben vagy egyéb kommunikációs csatornákon keresztül megkeressük, és megkérdezzük őket, mely szolgáltatásainkat szeretik, melyeket használják kevésbé, s mit vezetünk be a közeljövőben. Sajnos, ahogy az várható volt, lényegesen kevesebb olvasó tudott beiratkozni a könyvtárba az elmúlt egy évben. Emiatt is szeretnénk tudatosabban kommunikálni, s az eddigieknél is jobban megbecsülni azokat, akik régóta tagjaink. Egy hűségprogramot indítunk számukra, amelybe azok kerülhetnek be, akik legalább öt éve beiratkoztak a könyvtárba, s késedelmi díjából adósságot sem halmoztak fel. Ezek az olvasóink a kezdeményezés keretében különböző kedvezményeket kapnak majd, s pluszszolgáltatásokat vehetnek igénybe az intézményben. *Kérdezd a könyvtárost* - a fizikai szolgáltatások kiterjesztésére is ügyelünk és próbálunk közösen ötleteket kitalálni, hogy mire van a legnagyobb szükség. 2020-ban sok üzletnek és szervezetnek, köztük a könyvtáraknak is át kellett alakítaniuk a működésüket. Nem csak arról volt szó, hogy a bezárások után hogyan

folytassák a meglévő szolgáltatásaikat, hanem arról is, hogy bátrabban kezdeményezzünk innovációt intézményünkben 2021-ben.

Önkénteseink megbecsült munkatársai a Dunaharaszti Városi Könyvtárnak. Számítunk az újrainítás után is közreműködésükre, ötleteikre, támogatásukra. De számukat több irányban is szeretnénk kiterjeszteni. Nemcsak a nem hagyományos szolgáltatások irányába, mint a Játékdélután, hanem a honismereti kutatások tekintetében is, mert ebben a kategóriában még sok tartalék van. Ráadásul ez egy „alulról jövő kezdeményezés”, mert a Honismereti klub ötletét helyi lakosok fogalmazták meg, mivel igényelnék azt, hogy még több értékmegőrzésre kerüljön sor Dunaharaszton, hogy átadhassák az utódoknak a tradícióikat és ismereteiket. A könyvtár, mint értékőrző és közvetítő hely – örömteli - feladata ez is.

„Egy hivatás nagysága elsősorban talán abban van, hogy egyesíti az embereket; csak egyetlen igazi fényűzés van: az emberi kapcsolatoké.” (Antoine de Saint-Exupéry)

Tóth Marianna
intézményvezető